

Lea Tuulikki Niskala

Amaryllis, ritarillinen kukka

Multasormen mietteet

AMARYLLIS, RITARILLINEN KUKKA

Lea Tuulikki Niskala 2020

2020 Niskala, Lea Tuulikki

Kustantaja: BoD – Books on Demand, Helsinki, Suomi

Valmistaja: BoD – Books on Demand, Norderstedt, Saksa

ISBN 978 952 804 246 4

AMARYLLIS, RITARILLINEN KUKKA

Lea Tuulikki Niskala

Amaryllis eli ritarinkukka

Tällä kukalla on historia

Amaryllis (Amaryllis Belladonna), jota kutsutaan myös ritarinkukaksi, on kotoisin Etelä-Afrikasta. Se on sipulikasvi, joka soveltuu hyvin myös leikkokukaksi maljakkoon ja asetelmiin. Sen viljely on aloitettu Hollannissa jo 1600 luvulla. Amaryllis on ollut huonekasvina Suomessakin hyvin pitkään. Se kuuluu narsissikasveihin ja putkilokasveihin, mikä ei ole ollenkaan yllättävää, sipulikasvit ovat vähän saman kaltaisia, kukka nousee sipulin sivuilta tai keskeltä. Amaryllis on varsin näyttävä kukkiessaan, sillä varsi voi olla jopa 60-80 cm pitkä. Usein tästä syystä se tarvitsee tukea tai paikan, johon se voi nojata.

Sipulien säilytys

Sipuleita säilytetään pimeässä noin 10 asteen lämmössä lepokauden loppuvaiheessa. Silloinhan ulkona kasvaneet sipulit nostetaan sisätiloihin ruukuissa. Paikka pitäisi olla pimeä ja viileä, siinä kymmenen ja viidentoista plusasteen välillä. Sipulit saavat vielä levätä pari kuukautta ilman vettä ja ravinteita. Voi olla, että osaan tulee sipulista kukkanuppua näkyviin joulun tienoilla, mutta saattaa kestää tuonne maaliskuullekin asti, ennen kuin alkaa vihreätä pilkistellä.

Sipulien istutus

Ennen istutusta sipulia voidaan pitää muutamia tunteja haaleassa vedessä ja pystyasennossa. Tämä saattaa nopeuttaa hieman juurtumista, varsinkin jos sipulit ovat ”kuivatettuja” ostosipuleita. Näin juuret saavat vettä ja kasvutoiminta voi alkaa. Nämä sipulit olivat kesän ulkona ja purkkiin oli kasvanut kaksi pientä poikasta. Toisen yritin irrotella emokasvista varovasti. Juuria jäi vähän, mutta toivotaan että lähtee.

Multa saa olla vettäläpäisevää eli käytännössä hiekkapitoista kukka- tai kaktusmultaa. Multa kannattaa tiivistää painelemalla hieman sipulin ympäriltä. Kukalla on vararavintoa sipulissa. Jos se joutuu käyttämään ravintovarjojaan, se pienentää sipulin kokoa. Sipuli kestää siis kuivuuttakin, mutta tasainen niukahko kastelu on hyvä juttu.

Ruukku saa olla melko ahdas. Usein tavallinen punainen saviruukku on hyvä juuri tälle kukalle. Ruukku on luonnonmukainen ja huokoinen. Jos ei ole saatavissa saviruukkua, niin sitten kannattaa olla vain varovainen kastelun kanssa, jos sen istuttaa koristeruukkuun, jotka ovat usein pinnalta lasitettuja. Tämä ruukku on itsestään kasteleva, joten kastelua ei tarvitse tehdä usein. Pohjaan on laitettu jonkun verran huokoisempaa turvemultaa, ja lekasoraa. Sipulista saa jäädä näkyviin noin kolmasosan verran.

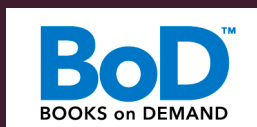

Nämä tulivat nyt hieman aikaisin tänne sisälle odottelemaan. Koristelin kivillä ja keramiikkakukalla siksi ajaksi, kun alkaa kasvaa paremmin. Näiltä sipuleilta en odota kukkia, varsinkaan pikkusipuleista, mutta ovat sitten viherkasveina tämän talven. Pitkää pinnaa pitää kasvatuksessa olla, sillä pienet sipulit kukkivat ehkä parin kolmen vuoden kuluttua. Emosipuli on antanut voimia pikkusipuleille, joten sekään ei kuki nyt. Pitänee välivuoden sekin.

Olen kuvannut Amaryyllistä eri vuosina ja kuvat ovat omista kukistani. Näin vuosien kokemusten perusteella on minulla antaa pieniä vinkkejä myös kasvattamiseen. Kirja voi olla hauska lisä kukan mukana lahjaksi annettaessa. Lahjan saajalle on varmaan mukava tietää kukasta vähän enemmän. Amaryllis on mielenkiintoinen ja kiinnostava kasvatuskohde. Kenties innostut kasvattamaan näitä upeita kukkia kotonasi.

www.bod.fi